

સી.આઈ.એફ.ટી. દ્વારા વિકસીત અન્ય ટેકનોલોજી

સી.આઈ.એફ.ટી. એ મચ્છીમારી ક્ષેત્રમાં અત્યાધુનિક ટેકનોલોજીનો વિકાસ કર્યો છે. માછીમારભાઈઓ આ ટેકનોલોજી અપનાવી ને લાભાન્વિત બની શકે છે.

૧. ચોરસ કણ

કુટાને કોડ એન્ડમાંથી બહાર નિકળી જવા માટે અસરકારક ઉપાય.

૨. વી આકારના ઓટર બોર્ડ (પાટીયા)

ટ્રોલ જાળનું મોઢું વધુ સારી રીતે ખોલવામાં તથા એન્જીન ઉપર ઓછું દબાણ લાવવા માટે અસરકારક ઓટર બોર્ડ

૩. મોટા કણની ટ્રોલ જાળ (કિમરશલ ટ્રોલ)

માછલીની પડતર વધારવામાં તથા એન્જીનનો લોડ (દબાણ) ઘટાડવામાં અસરકારક

૪. જીવાત સામે બોટનું રક્ષણ

એસ્કુ-સી.આઈ.એફ.ટી. દ્વારા પ્રમાણિત જીવાત નાશક દવા

એલ્યુમીનીયમ સીટનું કવચ:

જીવાત અને કાડી સામે બોટના લાકડાનું ચોકકસપણે રક્ષણ

૫. કોર્ટ નોઝલ

મચ્છીમારી માટેની બોટની ઝડપ તેમજ તાકાત વધારવા માટે આ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. તેમા બોટના પંખાની ફરતે એક રીંગ (નાળયું) બેસાડવામાં આવે છે. જેનાથી બોટની ઝડપમાં ઘણો વધારો થઈ તાકાત વધે છે. આનાથી કિઝલની વપરાશમાં ૧૫% થી ૨૦% જેટલો ઘટાડો થાય છે.

વધારે માહિતી માટે અમારો સંપર્ક કરો:

એસ.આઈ. સી.

સી.આઈ.એફ.ટી.

મત્સ્ય ભવન, ભીડીયા પ્લોટ, વેરાવળ

આધુનિક મચ્છીમારી માટેની જાણકારીનો કાર્યક્રમ

ભા. કૃ. અં. પ.

ICAR

વેરાવળ રિસર્ચ સેન્ટર

સી.આઈ.એફ.ટી.

મત્સ્ય ભવન

ભીડીયા પ્લોટ, વેરાવળ- ૩૬૨ ૨૬૯

ગુજરાતની સમુદ્ર સંપત્તિનું સંરક્ષણ

શ્રી માછીમાર ભાઈઓ...

૧૬૦૦ કિ.મી.ની લંબાઈનો દરીયાઈ વિસ્તાર ધરાવતું ગુજરાત રાજ્ય, અદ્ભુત સમૃદ્ધ સંપત્તિ તથા મત્સ્ય ઉત્પાદનની દ્રષ્ટિએ પ્રથમ સ્થાન ધરાવે છે. અને મત્સ્ય ઉત્પાદનના કામ સાથે પ્રત્યક્ષ અથવા પરોક્ષ રીતે સંકળાયેલા બધા લોકોને મત્સ્યોદ્યોગનું ગૌરવ પ્રદાન કરે છે.

ગુજરાતમાં મચ્છીમારીનો ધંધો આદીકાળથી ચાલ્યો આવે છે. પણ આ ધંધા માટે રોજગાર અને વ્યવસાયીકરણની દિશા સન્ ૧૯૮૦ના દાયકામાં મળી. તેમા પણ ૮૦ અને ૯૦ના દાયકાની મધ્યમાં હરણફાળ ગતિએ આ ધંધાનો અભૂતપૂર્વ વિકાસ થયેલો જેને પરિણામે હજારો માછીમાર પરિવાર તથા લાખો મત્સ્યોદ્યોગ આશ્રિત પરિવારોની આજીવિકાનું તે એકમાત્ર સાધન બની ગયું. પરંતુ સમય જતાં આ ધંધામાં અત્યાધુનિક પ્રતિ સ્પર્ધા અને પેદાશોની વધુ નિકાસમાં ગને કારણે ઉત્પાદન વધારવા સાડ બોટની સંખ્યામાં વધારો તથા જાળના કણની સાઈઝમાં ઘટાડો થતો ગયો. પરિણામે શરૂ શરૂમાં નાની મચ્છીના રૂપમાં વધુ ઉત્પાદન મલી શક્યું પણ ઉતરોત્તર વધુ પડતી માછીમારીને લીધે દરિયામાં માછલીનું પ્રમાણ ઘટવા લાગ્યું. તમે બધા જાણો છો કે આજે મચ્છીમાર ભાઈઓને દરિયામાં જોખમી સાહસ ખેડીને એક અઠવાડિયા ઉપરની મચ્છીમારી કરવા છતાં પણ અપુરતાં માલને કારણે નિરાશ થવું પડે છે. આજે આ એક ગંભીર વિષય બની ગયો છે. જેના માટે દરેક માછીમારભાઈઓએ વિચારવાનું છે. અને દરિયાઈ સંપત્તિ સમાન માછલીનો જથ્થો જળવાઈ રહે તે માટેના પ્રયત્નો કરવાના છે. જો આમ નહિ બને તો સોનાના ઇંડા આપતી મુર્ગી નું પેટ ચીરી પસ્તાવા સિવાય કંઈ નહીં મળે.

આજે ટ્રોલનેટની કોડ-એન્ડ સાઈઝ ઘણીજ નાની બનવાને લીધે માછલીના નાના બચ્ચા કુટારૂપે પકડાય છે. અને કિંમત પણ સાવ નજીવી મળે છે. “હું નહીં પકડું તો બીજુ કોઈ પકડી જશે” અથવા “કંઈનહીં મળવા કરતાં જે જેકાંઈ મળ્યુ તે ફાયદામાં” એવી ભાવના સાથે આજે માછીમાર ભાઈઓ પોતાના હાથે પોતાના પગ ઉપર કુહાડી મારી રહ્યા છે.

ફીશમીલ કંપનીને કુટો આજે જે નજીવી કિંમતે વેંચાય છે, તે જો ન પકડાયો હોત તો આપતા વર્ષે આજ કુટો માછીમાર ભાઈઓ ના પરિવાર માટેનો સહારો બની શકત કારણકે એકતો સાવ નાની માછલી મોટી માછલીનો ખોરાક પણ છે. અને મોટી માછલીના નાના બચ્ચા મોટા થતાં વધુ ઉત્પાદન આપે છે.

ઉપાય : આજે મત્સ્યોદ્યોગની સ્થિતિ નિરાશાજનક છે. પરંતુ આ સમસ્યાઓના નિરાકરણના ઉપાયો પણ છે. કે જેનો અમલ માછીમાર ભાઈઓ કરે છે કે નહીં તેના ઉપર આધાર રાખે છે. સાચા પગલાં ભરવાનો હજુ પણ સમય છે. જાગ્યા ત્યારથી સવાર સમજી ગુજરાત ના ગૌરવશાળી મત્સ્યોદ્યોગને બરબાદ થતું બચાવીએ આજ સમયની માંગ છે. સી.આઈ.એફ.ટી. તરફથી માછીમાર ભાઈઓને અનુરોધ છે કે તેઓ નીચે આપેલા સુચનોનો ગંભીરતાથી અમલ કરે.

૧. લાકડામાંથી નવી બોટ બનાવવાનું બંધ : આજે ગુજરાતમાં જરૂરીયાત કરતાં કેટલાયગણી વધારે સંખ્યામાં ફીશીંગ બોટ છે. જેના લીધે ક્ષેત્ર સ્પર્ધા થવાથી કોઈને પણ પુરતો લાભ મળી શકતો નથી તેથી નવી બોટ ખાસ કરીને લાકડાની બનાવવાનું એકદમ બંધ કરી દેવું જોઈએ.

૨. કણની મોટી સાઈઝ : પ્રયોગોથી સિદ્ધ થઈ ચુક્યું છે કે કોડ એન્ડ ની કણ સાઈઝ ૧૫ મી.મી. કે ૨૫ મી.મી. રાખવાથી ઉત્પાદનમાં કોઈ વધારે ફરક પડતો નથી જે કાંઈ ફરક છે તે ફક્ત કુટામાં છે. એટલા માટે સી.આઈ.એફ.ટી. કોડ એન્ડની કણ સાઈઝ ૨૫ મી.મી.થી ૩૦ મી.મી.ની રાખવાની સલાહ આપે છે. આનાથી ફીશીંગ વખતે બોટની ગતિ વધે છે. ઉપરાંત એટલાજ સમયમાં વધુ વખત જાળ નાંખી શકાય છે. આથી આપતી કાલનું ભવિષ્ય પણ સુરક્ષિત રહે છે. તેમજ ઉત્પાદનમાં બહુ ફરક પડતો નથી.

૩. ચોરસ કણનો ઉપયોગ : સી.આઈ.એફ.ટી. એ ચોરસ કણ બનાવવાની ટેકનીક વિકસાવી છે. અને જુદા જુદા પ્રયોગોથી સિદ્ધ થઈ ચુક્યું છે કે એક સરખી સાઈઝના ડાયમંડ આકારના કણ કરતાં ચોરસ કણ વધારે અસરકારક અને યોગ્ય જોવા મળ્યા છે.

૪. કોડ એન્ડ ફરતે વધારાનું આવરણ : સી.આઈ.એફ.ટી. એ કોડ એન્ડ ફરતે એક વધારાનું આવરણ લગાડવાનો પ્રયોગ કરેલ છે. જેને બાયકેચ રિડક્શન ડિવાઈસ કહે છે. આ વધારાના આવરણથી કુટો પકડાવવાની સંભાવના ઘણીજ ઘટી જાય છે. કુટાનું પ્રમાણ ઘટાડવાની આ એક અસરકારક રીત છે.